

M Ű V É S Z E T E K

JELFOLYAM (az alkotás lélektani FOLYAMata)

Szerző: **BARLOG Károly, TÖRÖK Erna** IV. évfolyam

Közreműködnek: **BERÉNYI Emőke, GEDEI Viktória, KOCSIS Lenke** IV. évfolyam

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Az alkotói folyamat túlmutat a művészi formák pusztá alkalmazásán – több annál: valójában az életképek, megélt dolgok belülről őrölt feldolgozása. Az alkotói folyamat az egyéni, személyi jellegű probléma-felismeréssel indul. Az egyén és a világ közötti ellentmondások keltette belső konfliktusból fakad a feszültség, mely létrehozza a műalkotást.

A műalkotás jelek folyamából épül fel. A művész azonban nem jelteremtőként, hanem a természet jeleit ismerő, azokat művészi célokra felhasználó egyenként vesz részt az alkotási folyamatban. A befogadó, akárcsak az alkotó, a jelekkel áll a legszorosabb kapcsolatban; a különbség kettejük között tevékenységük ellentétes irányultságában lelhető fel (építés – lebontás). A befogadó a meglévő egészet (műalkotás) építőelemeire (jelek) bontja, hogy a részek megismerésével megismerje az egészet. A befogadó által megkonstruált egész (jelentés) már a műalkotásnak a „lecsupaszított”, művészi elemeitől megfosztott változata. A műalkotás lebontásának, majd újrafelépítésének minősége a befogadó rátermettségétől függ, azaz attól, hogy milyen mértékben ismeri és tudja használni ezeket a jeleket, ezt a jelrendszert.

Külön figyelmet érdemel a műalkotáshoz (szöveg) szervesen hozzátartozó réteg, az illusztráció, amely újabb jelentésárnyalatokkal ruházhatja fel a szöveget, vagy ellenkező esetben gyengítheti, illetve akár kiolthatja a jelentést.

Hangsúlyozott szereppel bír munkánk audiovizuális volta, mivel az itt felvázolt problémák véleményünk szerint túlmutatnak magán a nyelven (elmélet), gyakorlatban (audiovizuális módon) történő bemutatásuk célravezetőbb.

Kulcsszavak: **jel, diszharmonia, alkotó, (befogadó), jelentés, vizualitás**